

Macrofaunanieuwsmail 85, 29 juni 2009

Beste lezers,

Net voor de grote vakantie uittocht nog een macrofaunanieuwsmail samengesteld. Ik wens jullie een goede zomer met veel schrijfinspiratie toe.

Blijf je berichten sturen naar macrofauna@rws.nl als je iets leuks leest, weet of hoort. (Oude nummers zijn nog te lezen op www.macrofauna.web-log.nl)

Groeten, Myra Swarte

In dit nummer:

Stellen zich voor:.....	1
Chironomus plumosus agg.....	2
Trichoptera cursus 1 en 2 oktober 2009, laatste plaatsen!.....	2
Opgaveformulier determinatiecursus Trichoptera-larven.....	3
Verschil Anodonta anatina en A. cygnea.....	4
Platform tegen invasieve exoten opgericht.....	5
Zomer 2009 Vermandel.....	5

Stellen zich voor:

Mijn naam is Rob Heusinkveld en ik ben geboren en getogen aan de rivier de Berkel in Warnsveld. Ik ben altijd veel in de natuur en aan en op het water te vinden geweest en door mijn interesses hierin ben ik na de opleiding tot Kaderfunctionaris Bos- en Natuurbeheer, Aquatische Ecotechnologie aan hogeschool Zeeland gaan studeren. Tijdens mijn stage en afstuderen bij Waterschap Vallei & Eem ben ik langzaam in de macrofauna gerold en ben daar vervolgens twee bemonsteringsseizoenen macrofauna aan het uitzoeken geweest. Sinds 1 april ben ik full-time werkzaam als hydrobiologisch analist bij Waterschap Groot Salland.

Met vriendelijke groet,

Rob Heusinkveld
Hydrobiologisch analist
Waterschap Groot Salland
Sector Waterbeleid, Afdeling Ecologie en Kwaliteit
e-mail: rheusinkveld@wgs.nl
tel: 038 4557200 of tel: 06 25087866

Mijn interesse in macrofauna is puur hobby. In mijn vrije tijd inventariseer ik land- en zoetwatermollusken, vooral op de Waddeneilanden. Verder ben ik actief binnen de Nederlandse Malacologische Vereniging (ik heb net 6 jaar bestuurslidmaatschap afgesloten) en ben ik als vrijwilliger betrokken bij het Atlasproject Nederlandse Mollusken. Voor dit project ben ik ook coördinator voor de Waddenregio. Dus mocht u iets bijzonders waarnemen op de Wadden, dan hoor ik het graag. Ook oude waarnemingen zijn bijzonder welkom. Mijn bedoeling is namelijk een regionale verspreidingsatlas te gaan maken, waarbij de recente malacofauna vergeleken wordt met die van vroeger.

Met vriendelijke groeten,
Sylvia van Leeuwen
e-mail sylvia25@versatel.nl

Chironomus plumosus agg.

Chironomus plumosus agg.

Onlangs is na cytologische determinatie vast komen te staan dat de soort *Chironomus entis* in Nederland voorkomt.

Met mijn tabel kom je met deze soort op *Chironomus plumosus* agg. uit, dus kan je niet verder determineren dan dit agg. van soorten.

Het wachten is op onderscheidende kenmerken, die ik kan vinden.

Groeten,
Henk Vallenduuk

Trichoptera cursus 1 en 2 oktober 2009, laatste plaatsen!

Beste mensen,

Op verzoek van velen organiseren wij dit najaar een Trichoptera-larven cursus.

De cursusdata vallen op donderdag 1 en vrijdag 2 oktober 2009.

Bert Higler zal de cursus leiden. Met een tweede cursusleider zijn we nog in gesprek.

Op dit moment zit de cursus bijna vol.

Dus mocht je nog interesse hebben dan is een snelle actie vereist. Want vol = vol

De cursus vindt plaats in Conferentiecentrum Holthurnsche Hof, Berg en Dal.

De cursus omvat enkele introducties onder andere over taxonomie, systematiek, anatomie, morfologie en biologie van kokerjufferlarven. Verder wordt zoveel mogelijk tijd besteed aan determinaties.

Waar mogelijk wordt referentiemateriaal ter beschikking gesteld, die je na de cursus kunt gebruiken voor je eigen collectie. Ook kun je eigen materiaal meenemen ter beoordeling.

De kosten van de cursus bedragen € 775,- per persoon. Dit is inclusief 1 overnachting op een tweepersoonskamer, onbeperkt koffie en thee, ontbijt (1x), lunch (2x) en avondeten (1x).

Je kunt je voor de cursus opgeven door onderstaand formulier volledig in te vullen en via post of mail te zenden naar onderstaand adres. Hier kun je ook terecht voor verder informatie.

Bij onvoldoende deelnemers zal de cursus niet doorgaan.

Ken je collega's of mensen in je omgeving die mogelijk geïnteresseerd zijn maar nog niet bekend met de determinatiecursussen van het team zoetwaterecosystemen of de macrofaunanieuwsmail niet ontvangen, zou je deze informatie dan willen doorgeven? Alvast bedankt!

Nadere mededelingen over het programma, de locatie, routebeschrijving en huishoudelijke zaken worden voor aanvang van de cursus toegezonden.

Met vriendelijke groeten,

Dorine Dekkers
Alterra
Zoetwaterecosystemen
Postbus 47
6700 AA Wageningen
Email: dorine.dekkers@wur.nl
Tel: 0317-485397

Opgaveformulier determinatiecursus Trichoptera-larven
1 en 2 oktober 2009 in Conferentiecentrum Holthurnsche Hof, Berg en Dal.

Voornaam:

Achternaam:

Organisatie:

Adres:

Plaats:

Telefoon (werk):

E-mail:

Vegetariër ja/nee/anders, namelijk.....

Opgave verplicht tot betaling, ook bij afwezigheid.

Verschil *Anodonta anatina* en *A. cygnea*

De vijvermossel (*Anodonta anatina*) en de gewone zwanenmossel (*Anodonta cygnea*) zijn op schelpkenmerken niet goed uit elkaar te houden. Wel een goed kenmerk is de verhouding tussen de in- en uitstroomsifo's (alleen bij levende exemplaren te zien): bij *A. anatina* is de instroomsifo driemaal zo breed als de uitstroomsifo en bij *A. cygnea* is de instroomsifo tweemaal zo breed als de uitstroomsifo. Om dit te kunnen zien moet je de schelp even in een bak met water laten liggen, zodat de schelp opengaat. Het handigste is om dit in een aquarium te doen, zodat je de sifo's goed kan zien. Dit kenmerk geldt voor volwassen exemplaren. In Gittenberger & Janssen (2004) staan duidelijke figuren (figuur 433 en 434 op pagina 179) en foto's (foto 5 tot en met 7 op pagina 176). Hieronder een foto van *Anodonta cygnea* (rechts is de instroomopening, links de uitstroomopening).

Sinds januari 2007 ben ik werkzaam als senior analist bij Grontmij|AquaSense, waarbij ik macrofauna determineer en rapportages maak over waterkwaliteit.

Bert Storm
Grontmij | AquaSense
Postbus 95125
1090 HC Amsterdam
Tel. 020 5922244
bert.storm@grontmij.nl

Literatuur:

Gittenberger, E. & A.W. Janssen (red.), 2004. De Nederlandse zoetwatermollusken. Recente en fossiele weekdieren uit zoet en brak water. – Nederlandse Fauna 2. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.

Platform tegen invasieve exoten opgericht

'Overheid laks met aanpak schadelijke uitheemse planten en dieren'

De overheid doet te weinig aan de preventie en bestrijding van schadelijke planten en dieren, die in Nederland worden ingevoerd en zich vervolgens hier vestigen en verspreiden. Hoewel de schade aan natuur en milieu evident is, weigeren natuur- en milieuorganisaties hier werk van te maken. Daarom wordt op vrijdag 22 mei, tijdens de Dag van de invasieve exoten, de oprichting van het Platform Stop invasieve exoten bekendgemaakt.

Invasieve exoten zijn planten en dieren die door menselijk toedoen vanuit andere werelddelen (zoals Azië en Noord-Amerika) in Nederland terechtkomen. Doordat ze hier geen natuurlijke vijanden hebben, kunnen ze zich explosief vermenigvuldigen. Voorbeelden zijn de nijlgans, de halsbandparkiet, het veelkleurig Aziatisch lieveheersbeestje, de Amerikaanse rivierkreeft, Japanse duizendknoop en diverse exotische waterplanten, zoals parelvederkruid en watercrassula. Voor verreweg de meeste invasieve exoten geldt dat de overheid niets doet aan preventie van de import en ook geen actie onderneemt om gevestigde populaties te bestrijden.

De soorten kunnen op allerlei manieren schade aanrichten aan bijvoorbeeld natuur, milieu, gezondheid, welzijn, waterbeheer en recreatie. Indien onvoldoende wordt ingegrepen is de populatie niet meer uit te roeien en is de schade onomkeerbaar.

Hoewel invasieve exoten een van de grootste bedreigingen vormen voor de biodiversiteit, willen natuur- en milieu dit onderwerp niet oppakken. Daarom heeft Wilfred Reinhold, die sinds 2006 onderzoek doet naar het overheidsbeleid rond invasieve exoten, het initiatief genomen tot oprichting van het platform Stop invasieve exoten. Dit wordt bekend gemaakt op tuinpark Amstelglorie te Amsterdam, waar tijdens de Dag van de invasieve exoten (22 mei) vanaf 13.30 uur een lezing en excursie zal plaatsvinden.

Tijdens die bijeenkomst wordt ook de website www.invasieve-exoten.nl gelanceerd, met achtergrondinformatie over de problematiek, de aanpak door de overheid en factsheets over een aantal van de meest beruchte soorten die in Nederland voorkomen.

Door het hele land kunnen op 22 mei invasieve exoten worden geteld om een beter beeld te krijgen van de soorten en aantallen die hier voorkomen. Meer informatie hierover is te vinden op www.exotentellen.nl.

Noot voor de redactie:

Meer informatie over **(de Dag van de) invasieve exoten**, het **platform Stop invasieve exoten** en de **lezing met excursie** is te vinden op www.invasieve-exoten.nl.

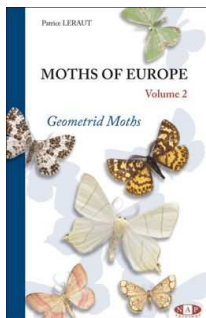
Contact hierover kan worden opgenomen met Wilfred Reinhold, 06- 28 18 96 91, info@invasieve-exoten.nl

Meer informatie over de **teldag** is te vinden op www.exotentellen.nl. Contact hierover kan worden opgenomen met Roelf Pot, 0524-581901, roelfpot@wxs.nl

Zomer 2009 Vermandel

www.vermandel.com

**kan niet op ! Na Skinner (3de druk) en het fotoboek "British Moths"
Nu Moths of Europe - Vol. 2 € 85,00**

Geometrid Moths

Texts and photographs: Patrice LERAUT

De Spanners van Europa op 158 kleurenplaten.

1116 soorten in 2800 foto's

This guide book deals with more than 1000 species of Lepidoptera traditionally grouped together as geometers and classified in the Geometridae family (plus a single species from the Uraniidae):

Illustrations are displayed in the form of 158 colour plates showing 1116 species in 2800 photos. Four new genera, seven species and 17 subspecies are described.

Moths of Europe vol. 1 is uiteraard ook nog uit voorraad leverbaar € 59,00

Einde mafanieuwsmail 85 van 29 juni 2009